

EUROPOS PARLAMENTAS

2009 - 2014

Plenarinio posėdžio dokumentas

20.5.2013

B7-0223/2013

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas siekiant užbaigti diskusijas dėl Komisijos pareiškimo

pagal Darbo tvarkos taisyklių 110 straipsnio 2 dalį

dėl darbo sąlygų, taip pat sveikatos ir saugos standartų atsižvelgiant į neseniai Bangladeše įvykusius gamyklų gaisrus ir pastato griūtį
(2013/2638(RSP))

**Véronique De Keyser, Stephen Hughes, Bernd Lange, Vital Moreira,
Richard Howitt, Jutta Steinruck, Alejandro Cercas, Pervenche Berès,
David Martin, Marc Tarabella**
S&D frakcijos vardu

RE\936842LT.doc

PE509.836v01-00

LT

Susivieniję įvairovėje

LT

Europos Parlamento rezoliucija dėl darbo sąlygų, taip pat sveikatos ir saugos standartų atsižvelgiant į neseniai Bangladeše įvykusius gamyklų gaisrus ir pastato griūtį (2013/2638(RSP))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2001 m. EB ir Bangladešo bendradarbiavimo susitarimą,
- atsižvelgdamas į savo 2013 m. sausio 17 d. rezoliuciją dėl nukentėjusiųjų per neseniai įvykusius gaisrus tekstilės gamyklose, ypač Bangladeše¹,
- primindamas savo 2010 m. lapkričio 25 d. rezoliucijas dėl žmogaus teisių, socialinių ir aplinkos apsaugos standartų tarptautiniuose prekybos susitarimuose² ir dėl įmonių socialinės atsakomybės tarptautinės prekybos susitarimuose³,
- atsižvelgdamas į Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) pranešimą „Socialinių teisių globalizavimas: Tarptautinė darbo organizacija ir ne tik“,
- atsižvelgdamas į TDO pranešimą „Darbas besivystančiose pietų šalyse: iššūkiai, su kuriais susiduria darbuotojai, ir jiems numatytos alternatyvos“,
- atsižvelgdamas į TDO pranešimą „Globalizacija, lankstumo didinimas ir darbo sąlygos Azijoje ir Ramiojo vandenyno regione“,
- atsižvelgdamas į 2013 m. gegužės 1–4 d. vykusios TDO aukšto lygio misijos į Bangladešą išvadas,
- atsižvelgdamas į savo 2011 m. kovo 9 d. rezoliuciją dėl globalizacijos erai pritaikytos pramonės politikos⁴,
- atsižvelgdamas į atnaujintas 2011 m. Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) rekomendacijas daugiašalėms įmonėms,
- atsižvelgdamas į Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) darbuotojų saugos ir sveikatos programą (2006 m., C-187) ir į Konvenciją dėl darbuotojų saugos ir sveikatos (1981 m., C-155), kurių Bangladešas ir Pakistanas dar nėra ratifikavę, taip pat į atitinkamas jų rekomendacijas (R-197); be to, atsižvelgdamas į Konvenciją dėl darbo inspekcijos (1947 m., C-081), kurią yra pasirašę Bangladešas ir Pakistanas, ir į jos rekomendacijas (R-164),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Atnaujinta 2011–2014 m. ES įmonių socialinės atsakomybės strategija“ (COM(2014) 0681),

¹ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0027.

² OL C 99 E, 2012 4 3, p. 31.

³ OL C 99 E, 2012 4 3, p. 101.

⁴ OL C 199 E, 2012 7 7, p. 131.

- atsižvelgdamas į JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinius principus,
 - atsižvelgdamas į Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės ir Komisijos pirmininko pavaduotojos Catherine Ashton ir Komisijos nario, atsakingo už ES prekybą, Karelo de Guchto bendrą 2013 m. balandžio 30 d. pareiškimą, paskelbtą po neseniai Bangladeše įvykusios pastato griūties,
 - atsižvelgdamas į Bangladešo gatavų drabužių pramonės atstovų 2013 m. gegužės 13 d. pasirašytą Bangladešo priešgaisrinės ir pastatų saugos susitarimą,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 110 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi 2013 m. balandžio 24 d. Dakoje (Bangladešas) sugriuvus aprangos gamyklos, veikusiai komplekso „Rana Plaza“ pastate, žuvo 1 127 žmonės ir tai didžiausia tragedija viso pasaulio drabužių pramonės istorijoje; kadangi mažiausiai aštuoni žmonės žuvo per 2013 m. gegužės 9 d. Dakoje veikusioje gamykloje kilusį gaisrą,
 - B. kadangi komplekso „Rana Plaza“ savininkas ir dar aštuoni asmenys sulaikyti remiantis tuo, kad pastatas buvo pastatytas neteisėtai ir jame buvo atsiradę didžiulių struktūrinių problemų, tačiau darbininkai buvo verčiami dirbti toliau nepaisant nuogastavimų dėl saugumo,
 - C. kadangi sąlygos tokiose tekstilės gamyklose dažnai prastos ir mažai dėmesio skiriama darbo teisėms, kurios pripažįstamos pagal pagrindines TDO konvencijas, ir dažnai menkai paisoma arba nepaisoma saugos reikalavimų; kadangi tokių gamyklų savininkai daugeliu atvejų išvengia bausmės ir todėl yra padarę nedaug, kad pagerintų darbo sąlygas,
 - D. kadangi Europos rinka – didžiausia Bangladeše gaminamos aprangos ir tekstilės importuotoja ir žinomos Vakarų įmonės pripažįsta, kad buvo sudariusios drabužių tiekimo sutartis su komplekso „Rana Plaza“ gamyklomis,
 - E. kadangi Bangladeše yra per 5 000 tekstilės gamyklų, kuriose dirba daugiau kaip 3,5 mln. žmonių, ir kadangi pagal gatavų drabužių eksporto apimtį Bangladešas nusileidžia tik Kinijai ir yra antras pasaulyje,
 - F. kadangi dėl kitose pasaulio šalyse išaugusių darbo jėgos sąnaudų gamyba, kuriai reikalingi žemos kvalifikacijos darbininkai, buvo išstumta į Indiją, Pakistaną, Kambodžą, Vietnamą ir ypač į Bangladešą, kur apranga šiuo metu sudaro 75 proc. eksporto;
 - G. kadangi aprangos eksportas iš Bangladešo iš viso siekia 18 mlrd. EUR per metus; kadangi komplekso „Rana Plaza“ darbininkams buvo mokama vos 29 EUR per mėnesį,
 - H. kadangi, remiantis organizacijos „Clean Clothes Campaign“ informacija, darbo jėgos sąnaudos šiame sektoriuje sudaro vos 1–3 proc. galutinės gaminio kainos,
 - I. kadangi kai kurie žinomi vakarietiški prekės ženklai, reaguodami į lemtingų nelaimių gamyklose srautą, sustabdė prekių gamybą Bangladeše, kad sustiprintų saugos standartus savo tiekimo grandinėse,
 - J. kadangi kelios stambios Vakarų šalių įmonės, atsižvelgdamos į plačiai nuskambėjusią

kritiką tarptautinių įmonių, bendradarbiaujančių su vietos drabužių gamintojais, atžvilgiu, dabar yra pasirašiusios teisiškai privalomą susitarimą, suderintą su vietos darbo organizacijomis, kuriuo siekiama užtikrinti pagrindinius saugiai darbo vietai taikomus standartus 5 000 ir daugiau Bangladešo aprangos gamyklų,

1. apgailestauja dėl gyvybių, kurios buvo prarastos per neseniai įvykusią gamyklos griūtį ir gaisrus; reiškia užuojautą gedinčioms šeimoms ir sužeistiesiems; pakartoja, kad didžiulis tekstilės gamyklų darbininkų mirčių skaičius, su kuriuo pastaraisiais metais susidurta Bangladeše ir Pietų Azijoje apskritai, visiškai nepriimtinas;
2. ragina Bangladešo valdžios institucijas nedelsiant imtis veiksmų ir užtikrinti, kad gamyklos visoje šalyje atitiktų tarptautinius darbo standartus ir TDO konvencijas;
3. primena, kad Bangladešas naudojami bemuite ir kvotų nevaržoma prieiga prie ES rinkos – tai numatyta pagal bendrosios lengvatinių muitų tarifų sistemos programą „Viskas, išskyrus ginklus“, siekiant paskatinti atsakingą tiekimo grandinių, susijusių su besivystančiomis šalimis, valdymą; todėl pabrėžia, kad pagal programą „Viskas, išskyrus ginklus“ Bangladešas įpareigotas užtikrinti veiksmingą kelių pagrindinių JT / TDO konvencijų, susijusių su žmogaus teisėmis ir darbo teisėmis, įgyvendinimą;
4. ragina Komisiją ištirti, kaip Bangladešas laikosi šių konvencijų; mano, kad nepagerinus darbo sąlygų neturėtų būti užtikrinami lengvatiniai muitų tarifai;
5. ragina Bangladešo vyriausybę imtis neatidėliotinių veiksmų ir visapusiškai ištirti pastarojo meto įvykius ir įgyvendinti priemones, kad būtų išvengta bet kokio tragedijų pasikartojimo, įskaitant tai, kad visi gamintojai laikytųsi sveikatos ir saugos teisės aktų (pirmiausia Bangladešo 2006 m. Darbo įstatymo) ir kad būtų sukurta veiksminga ir nepriklausoma darbo patikrinimų ir pramoninių pastatų patikrinimų sistema;
6. tikisi, kad atsakingieji už nusikalstamą aplaidumą ar atsakingieji už kitokią nusikalstamą veiklą, susijusią su neseniai įvykusia tragedija, stos prieš teismą; taip pat tikisi, jog vietos valdžios institucijos ir gamyklų vadovybė bendradarbiaus, kad visoms aukoms užtikrintų visas galimybes siekti teisingumo ir sudarytų joms sąlygas reikalauti žalos atlyginimo;
7. teigiamai vertina Europos mažmenininkų, kurie jau prisidėjo prie kompensacijų sistemų ir pasirašė teisiškai privalomą Bangladešo priešgaisrinės ir pastatų saugos susitarimą, kad padėtų finansuoti priešgaisrinę saugą ir gerinti savo naudojamų gamyklų pastatų būklę, veiksmus; labai apgailestauja, kad žinomi Vakarų šalių mažmenininkai, įskaitant „Wal-Mart“ grupę, bendrovės „Gap“, „Metro“ ir „Ernstings“, nusprendė nepasirašyti susitarimo;
8. dar kartą ragina stambiausių tarptautinių drabužių prekės ženklų atstovus kritiškai įvertinti savo tiekimo grandines ir bendradarbiauti su savo subrangovais siekiant pagerinti darbuotojų sveikatos ir saugos standartus; ragina mažmenininkus, nevyriausybinės organizacijas (NVO) ir visus kitus susijusius veikėjus, įskaitant, jei tinkama, Komisiją, bendradarbiauti siekiant sukurti savanorišką ženklinimo standartą, kuriuo būtų patvirtinama, kad produktas pagamintas visoje tiekimo grandinėje laikantis pagrindinių TDO darbo standartų;
9. ragina organizaciją „Business Europe“ ir Europos mažmenininkus bei Bangladeše

veikiančias įmones tiesiogiai ar padedant subrangovams pasirašyti savanorišką susitarimą dėl įmonių socialinės atsakomybės (ĮSA) vadovaujantis EBPO rekomendacijomis daugiašalėms įmonėms ir įgyvendinti susijusius standartus;

10. teigiamai vertina Bangladešo vyriausybės sprendimą leisti 4 mln. šalies aprangos sektoriaus darbininkų kurti profesines sąjungas be išankstinio gamyklų savininkų leidimo; atkreipia dėmesį į svarbų vaidmenį, kurį gali atlikti darbininkai ir profesinės sąjungos, pvz., visose gamyklose nuolat kurdami darbininkų vadovaujamus saugos komitetus ir šviesdami darbininkus, kaip jie gali apsaugoti savo teises ir saugą, įskaitant jų teisę atsisakyti dirbti nesaugų darbą;
11. ragina Komisiją aktyviai skatinti privalomą atsakingą užsienyje veikiančių ES įmonių verslo elgesį, ypatingą dėmesį skiriant tam, kad būtų užtikrintas griežtas visų jų teisinių įsipareigojimų, pirmiausia tarptautinių standartų ir taisyklių žmogaus teisių, darbo ir aplinkos apsaugos srityse, laikymasis;
12. ragina nustatyti tarptautinio teisinio ES ir trečiųjų šalių, pasirašiusių dvišalius prekybos susitarimus, bendradarbiavimo sistemą, kad aukoms šalyje, kurioje daugiašalės įmonės ir jų tiesiogiai patrunuojamos įmonės pažeidžia socialinės arba aplinkos apsaugos sričių teisės aktus arba nesilaiko ĮSA įsipareigojimų ar teisingos prekybos praktikos, būtų veiksmingai užtikrintos galimybės siekti teisingumo ir kad būtų remiamas tarptautinių teisminių procedūrų, kuriomis prireikus būtų užtikrintos baudmės už įmonių padarytus teisės nuostatų pažeidimus, nustatymas;
13. teigiamai vertina Bangladešo priešgaisrinės ir pastatų saugos susitarimą, kurį sudarė įvairios profesinės sąjungos, NVO ir daugiašaliai tekstilės mažmenininkai ir kuriuo siekiama gerinti saugos standartus gamybos vietose bei susitariama mokėti už tokias priemones, visų pirma parengiant nepriklausomą patikrinimo sistemą ir aktyviai remiant sveikatos ir saugos komitetų, kurių veikloje dalyvautų darbininkų atstovai, kūrimą visose gamyklose – teisiškai tai privaloma, tačiau retai taikoma; ragina visų susijusių tekstilės prekės ženklų atstovus remti šias pastangas;
14. ragina visas suinteresuotąsias šalis dėti didesnes pastangas siekiant kovoti su korupcija – ji akivaizdi daugelio Pietų Azijos šalių tiekimo grandinėse – įskaitant slaptus saugos inspektorių ir gamyklų savininkų susitarimus; primena, kad būtina nuosekliai įgyvendinti aštuonias pagrindines TDO konvencijas; pabrėžia, kad darbininkams svarbios griežtos sveikatos ir saugos nuostatos – nesvarbu, kurioje šalyje yra jų darbo vieta;
15. ragina visapusiškai ir aktyviai konsultuotis su atstovaujančiosiomis organizacijomis, įskaitant laisvas ir nepriklausomas profesines sąjungas, ir jas įtraukti į ĮSA procesų ir struktūrų kūrimą, taikymą ir stebėseną; ragina tokias atstovaujančiąsias organizacijas bendradarbiauti su darbdaviais siekiant skatinti kokybišką darbą ir deramas darbo sąlygas;
16. palankiai vertina iniciatyvas, kurias šiuo metu įgyvendina Komisija ir kuriomis siekiama remti gamyklų saugos Bangladeše gerinimą, pvz., projektą „Darbo standartų skatinimas gatavų drabužių sektoriuje“ ir bendradarbiavimą su Bangladešo priešgaisrine tarnyba ir civilinės saugos direktoratu; ragina stiprinti tokį bendradarbiavimą ir jį plėsti, jei tinkama, įtraukiant kitas regiono šalis;

17. ragina Europos išorės veikslių tarnybą užtikrinti, kad ES pareigūnams, atsakingiems už prekybos klausimus (jei jie dirba ES delegacijose), būtų nuolat rengiami įSA klausimais, ypač kai tai susiję su JT programos „Apsaugoti, gerbti ir padėti“ įgyvendinimu, ir kad ES delegacijos veiktų kaip Sąjungos informaciniai punktai, kuriems būtų galima pateikti su ES įmonėmis ir jų patronuojamomis įmonėmis susijusius skundus;
18. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgalotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, ES specialiajam įgaliotiniui žmogaus teisių klausimais, Pakistano ir Bangladešo vyriausybėms ir parlamentams ir TDO generaliniam direktoriui.